

Aktsia

Üldine teave

Aktsia on väärtpaber, mis esindab proportsionaalset osa aktsiaseltsi aktsiakapitalist ja annab selle omanikule erinevaid õigusi.

Aktsiaid on kahte tüüpi:

Lihtaktsiad – enamasti tavalised hääleõigusega aktsiad. Aktsionär teenib kasumit aktsia hinna tõusult ja ettevõtte makstavatelt dividendidelt. Paljud aktsiad on vabalt kaubeldavad reguleeritud turgudel.

Eelisaktsiate puhul on hääleõigus aktsionäride üldkoosolekul piiratud või puudub täielikult. Eelisaktsia omanik ei saa tavaliselt ettevõtte juhtimises osaleda, kuid eelisaktsia annab tavaaktsiaga võrreldes erilised õigused dividendide saamisel ja aktsiaseltsi likvideerimisel allesjäänud vara jagamisel.

Lisaks ülaltoodule liigitatakse aktsiaid ettevõtte suuruse, stiili ja ka majandusharu alusel: kasvuaktsiad, tuluaktsiad, tsüklilised aktsiad, *blue-chip* (kõrge väärtusega ettevõtete) aktsiad, sendiaktsiad, *large-cap* (suure kapitaliseeritusega ettevõtete) aktsiad, *small-cap* (väikese kapitaliseeritusega ettevõtete) aktsiad.

Aktsionär ei vastuta isiklikult aktsiaseltsi kohustuste eest, kuid riskib kogu aktsiatesse investeeritud raha kaotamisega.

Liigitus

Kõrge riskitase – kõik aktsiad on kõrge riskitasemega.

Keerukus

Vähem keerukadena käsitatakse neid aktsiaid, mis on noteeritud reguleeritud turul (Euroopa Komisjoni koostatud reguleeritud turgude nimekiri asub aadressil <http://registers.esma.europa.eu/publication/>) või samaväärsel kolmanda riigi turul väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda (näiteks NASDAQ).

Keerukadena käsitatakse neid aktsiaid, mis ei ole noteeritud nimetatud reguleeritud turgudel või mis on mittekaueldavad või turuväliselt kaubeldavad (OTC).

Väärtus

Aktsiatesse investeerimise hüveks on võimalik kapitalitulu vara omamisest, mille väärtus võib aja jooksul kasvada, ja võimalik dividenditulu.

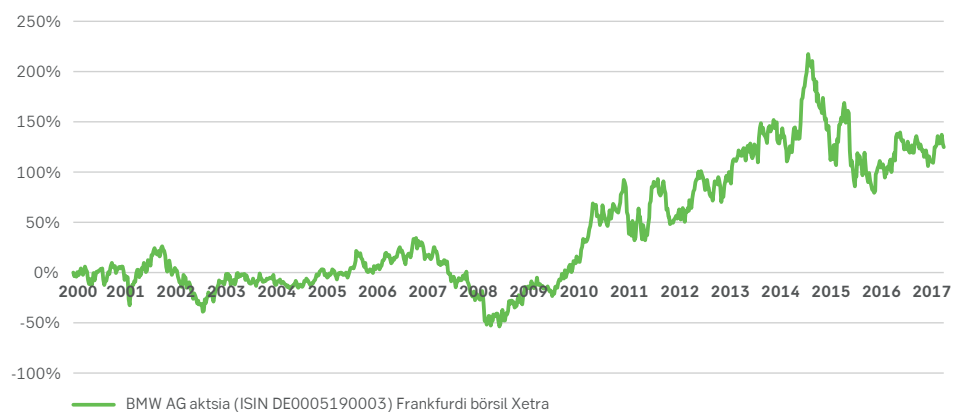
Aktsia väärtus kajastab ettevõtte väärtust, kuid mitte alati – aktsiad võivad olla ka üle- või alahinnatud. Hindamiseetodeid on mitu, näiteks sissetulekutel, tuludel ja rahavool põhinevad hindamised.

Aktsiahinnad võivad muutuda väga lühikese aja jooksul ja ootamatult – seda kutsutakse **aktsia volatiilsuseks**. Mida rohkem hind kõigub, seda kõrgem on volatiilsus.

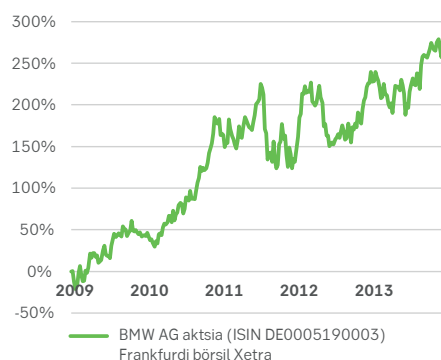
Aktsiate hinnaliikumise võimalikud stsenaariumid

Joonistel on näitlikustav eesmärk. Esitatud teavet ei tohi ühelgi juhul tõlgendada investeerimisalase nõustamisena, investeerimissoovitusena ega toote või teenuse pakkumisena. Eelmiste perioodide tootlus või senine tegevuse ajalugu ei tähenda lubadust ega hõlma viidet järgmiste perioodide tootluse või tegevuse eesmärkide täitmise kohta.

Joonis 1. Pikaajaline tootlus

Joonis 2. Positiivne stsenaarium

Joonis 3. Negatiivne stsenaarium

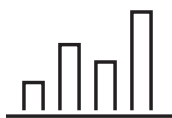

Joonise 1,2 ja 3 allikas: Bloomberg. (2017) Bloomberg Professional. Kättesaadav tasuta teenusena (andmed kuupäevaga: 20. november 2017).

Kohalduvad tasud:

- Vahendustasu
- Arveldustasu
- Hoidmistasu

Täpsem teave tasude kohta on SEB hinnakirjas, investorkaitse veebilehel või konkreetse väärtpaberi kohta käivates dokumentides.

Riskid

Et riske paremini mõista, on aktsiate liigitamisel oluline lähtuda ettevõtte suurusest ja arengu- faasist. Mida väiksem ettevõtte, seda suurema hulga riskidega peab vastava aktsia omanik arvestama. Sama kehtib ettevõtte arengufaasi kohta: kui ettevõtte on kasvufaasis, siis avaldab iga selle kasvupotentsiaali mõjutav uudis suhteliselt suurt mõju aktsiale.

Aktsia varasem tootlus ei ole usaldusväärne näitaja selle tuleviku tootluse osas. Investor peaks arvestama ka võimalusega, et isegi pikaajalise investeeringu puhul võib tootlus osutuda ebapiisavaks ja seega takistada isiklike investeerimiseesmärkide saavutamist.

Tururisk (kutsutakse ka süstemaatiliseks riskiks) on seotud aktsiatega ja mõjutab aktsionäre juhul, kui kogu turg kokku kukub ja riski hajutamine (portfelli mitmekesistamine) seetõttu oluliselt keerukamaks osutub. Tururiski vastand on **mittesüstemaatiline risk**, mis on ettevõtetepõhine ja hajutatav.

Nii nagu teistel varadel, on aktsiatel **valuutarisk** — ja seda mitte ainult eksootilisemates valuutades nomineeritud aktsiate puhul. Ka suurte arenenud riikide valuutad võivad teineteise suhtes liikuda piisavalt suurtes piirides, luues olukorra, kus investori põhivaluuta mängib kasumi või kahjumi moodustumisel suurt rolli.

Emitendi risk on võimalus, et instrumendi väärtus langeb emitendi halbade finantsnäitajate, majandusraskuste või muude emitendi tegevusest tingitud asjaolude tõttu.

Likviidsusriski puhul, mis on osaliselt seotud tururiskiga, võivad investorid leida end olukorrast, kus nõudlus on langenud ja aktsia müümine soovitud ajal ja soovitud hinnaga on keeruline või isegi võimatu.

Maksustamine

Investeeringutelt saadud tulu kuulub maksustamisele. Investeeringuskonto võimaldab Eesti maksuresidentidel lükata investeeringult teenitud tulu maksustamine edasi. Maksustamine sõltub investori maksuresidentsusest ja õiguslikust vormist, kuid ka tulu liigist ja mitmetest muudest asjaoludest. Täpsemate juhiste saamiseks pöörduge oma maksuameti või maksunõustaja poole.